

Panun pakinoita

Ahon laitaa

Joulun kirjatulva, vaikka oli-kin melkoinen, ei kuitenkaan näytä hukuttaneen alleen kaikkea kirjallista harrastusta, vaikka mahtoivatkin saada ammattiarvostelijat pitää pitkäpuoleista ruokavaliota ruumiinravitsemisessaan jaksakseen sulattaa joulun alla kaiken kustantajan jouluhyvän. Jouluruuhkasta tuskin selviytyämme näytetään muutamissa isoissa lehdissä jo puhuttavan kirjankustantajien kevätuutuuksista, joten ei siis ainakaan paperipulaa näytä olevan tulossa.

WSOY:llä, toisella suurkustantajistamme, näyttääkin alkavan 75-vuotisjuhlavuosi. Sitä vietetään uuden polven johdossa, sillä ikämieheksi ehättäneen professori Jäntin jättäytyttyä pelkäksi kirjallisuuden harrastajaksi, jos niin sanoisi, on pääjohtajan tuolia jo hyvän aikaa istunut hänen poikansa maisteri Y. A. Jäntti, joka itsekkin osaa tehdä kirjoja, kuten mm. osoitti jokin vuosi sitten ilmestynyt upea opus kirjapainotaidon historiasta (alkuosa). Kustannusyhtiön johtokuntaa muuten vuodenvaihteessa huomiota herättäneellä tavalla täydennettiin, kun yhtiön mainosjohta-

jaksi kutsuttiin maisteri Antti J. Aho. Maisteri Aho on itsensä Juhani Ahon, tähänasti kuuluisimman Ahon, poika. Juhani Ahokin aikanaan aloitti juuri Söderströmillä. Nuori Werner oli silloin vasta aloitteleva kustantaja ja nämä kaksi nuorta ihanteellista miestä ystävytyivät ennenpitkää, kuten V. A. Koskenniemi kertoo Söderströmelämäkerrassaan. Mutta jonkin ajan kuluttua heille tuli ero, ei kuitenkaan ystävyysuh-teissa, mutta asiallisesti, kun, mikäli en väärin muista, WS ei suostunut oliko se nyt painattamaan tai ottamaan uutta painosta Ahon Pariisin-kirjasta "Yksin". Ahosta tuli silloin otavalainen. Otavan johtokunnassakin hän sitten lopuksi istui pitkät ajat.

Maisteri Antti J. Aho, josta siis nyt oli puhe, julkaisi toista vuotta sitten suurella mielenkiinnolla odotetun laajan kaksiosaisen elämäkerran isästään ja herätti mm. sen erällä intii-meillä tutkimuspäätelmillä suunnilleen saman verran pahaa verta kuin aikanaan isänsä mainitulla Yksin-kirjallaan 1880—90 vuosikymmenvaihteen varsin sievistelevissä sivistyspiireis-

sä. Poika-Ahon perusteellinen tutkimus isänsä elämästä ja kirjailijakutsumuksen täyttämisestä nuoren suomalaisen kirjallisuuden silloin vielä vasta orastaneilla vainoilla muodostaa nyt luonnollisesti kaiken Aho-tutkimuksen peruskiven, samalla tavoin kuin meikäläisen nuoruudessa professori Gunnar Castrenin mielenkiintoinen Aho-tutkimus, ruotsiksi ensin kirjoitettu, mutta suomennettu ja suomalaisessa käsissä kulunut.

WSOY:n juhlavuoden ohjelmaan näyttää kuuluvan myös sarja suomalaisia klassikkoja otsikolla "Kymmenen kansalliskirjailijaa", Kiven, Canthin, Ahon, Kauppi-Heikin, Alkion, Ivalon, Järnefeltin, Talvion, Linnankosken ja Wilkunan valittuja teoksia, nidos kutakin. Kustantajan tämänvuotisiin uutuuksiin tulee kai jo kevättalvella liittymään myös Nykysuomen sanakirjan odotettu toinen osa. Nykysuomen sanakirjahan on eräs kansallisen hengenviljelymme mahtavimpia luomuksia.

Otava puolestaan näyttää mainostavan huomiota herättäneen käänössarjansa Delfinisarjan jatkumista ja tiedoittaa myös Kersti Bergrothin uusiman näytelmän "Prinssi tornissa", joka äskettäin sai ensiesityksensä Kansallisteatterissa, painosta ilmestymisestä. Kansallisteatterin historian kirjoittamista taas jatkaa professori Rafael Koskimies, tällä hetkellä

johtava kirjallisuudenhistorioitsijamme, jolla on kirjailijan kynä ja tiedemiehen selvä näkemys. Niinkuin olivat jokseenkin yksiä käsitteitä vielä Suomalaisen teatterin historia, jonka Aspelin-Haapkylä kirjoitti, ja senhetkinen Suomen teatterihistoria, niin ovat sitä vielä Kansallisteatterin historian alku ja uusi Suomen teatterihistoria, mutta sitten alkaakin jo olla Suomella muutakin suomalaista teatterihistoriaa. Otavalalla näyttääkin olevan hyvin lähainen kiintymys teatterikirjallisuuteen. Joulun allahan ilmestyi Kansallisteatterin nykyisen pääjohtajan, kirjailija ja maisteri Arvi Kivimaan elävä teatterikirja hänen Euroopan-kierrokseltaan. Kivimaa on suorastaan käsittämättömän energinen mies. Hän on kiinni päänäyttämön johdossa ja huomattavissa ohjaustehtävissä ja siitä huolimatta häneltä vielä liikenee voimia kirjalliseen työhön runoilijana, esseistinä, "romanistinakin" ja matkoiltaan ja muista kokemuksistaan hän ahkerasti kirjoittelee aikakauslehdistöön. On tarmoa toisilla! Mutta esimerkeinähän julkisuuden hahmojen täytyykin olla!

Kanuu